

سوال نمبر 2: بابا فرید نے اخلاقیات نوں انسانی جیون بُنی قرار دتا اے۔ کھل کے بیان کرو۔

بابا فرید گنج شکر:

بابا فرید الدین گنج شکر 11 اہل ناں مسعودتے لقب فرید الدین

سی۔ اوہ 1188ء وچ ملتان دے میڑے اک قلعہ کوٹھیوال اچ پیدا ہوئے۔

انہاں نے ابتدائی تعلیم اپنی والدہ قریب بی بی کو لوں حاصل کیتی تے ملتان دی

اک صیت دے خطیب تے عالم سماج الدین کریمی، سوراں کو دینی تعلیم

حاصل کیتی تے حافظ قرآن بنے۔ انہاں نے حضرت خیار کاکھی دی بیت کیتی

تے سلسلہ چشتیال وچ شامل ہوئے۔ انہاں نے 1280ء نوں وصال فرمایا

بابا جی پخوانی دے پہلے شاعر سن۔ انہاں نے عربی، فارسی تے پنجابی تینوں زباناں

وچ شاعری کیتی اے۔ انہاں دی شاعری دے دو وڈے موضوع تے۔ اک

سزلیت محمدی دا درس تے دو جا اخلاقیات ہمہ دا درس۔ انہاں

نے اپنی شاعری دے ذریعے لوکاں نوں سچائی، استقامت، ہمت، زبان

وی مفاہیم دا پیغام دتا اے۔ ایہہ نال بابا جی نے اپنی شاعری وچ

لوکاں نوں حص، لایح، منافقت، دل آزاری تے تنن توں دور رہن

دا پیغام دتا اے۔ مختصر انہاں نے اخلاقیات نوں انسانی جیون دی کئی قرار دتا اے۔

اخلاقیات: انسانی جیون دی بُنی

سچائی:

-1

سچائی اخلاقیات دا اوہ حصہ اے۔ جیس دے بوتر ہر حصے دی نو سچائی ناممکن

اے۔ انہاں نے اپنی شاعری دے ذریعے لوکاں نوں ایہہ سمجھاوون دی کوشش

کیتی اے کہ سچائی اچھے اخلاق دی بنیاد اے۔ ایس نے بابا جی جھوٹ نوں سزے

پڑاں تے آکھدے نیں۔

ے بولے بیج دھرم جھوٹ نہ بولے

جو گڑھے واٹ مرہاں جوئے

استقامت :

-2

حضرت بابا فرید نے لوگوں کو اصلاح توں نیہاں تے بہتر استقامت توں اپنی
دوات بنان دا درس دیا ہے۔

وہ بھی سکھی کھا کے ٹھنڈا پانی پی
وہ پرائی جو بڑی نہ ترسائیں جی

-3 حوصلہ تے بہتر :

شہریت دی بنیادی تعلیم اخلاق سزا بنائے۔ ایس لئی بابا جی
دی شاعری دا بڑا حصہ اخلاقی رنگ و رخ رنگیا ہویا ہے۔ آپ نے حوصلہ
بہتر، تحمل، بردباری تے برداشت کرن توجہ نیکی راہیں جو اب دین دا
پرچار اچھ کیتا ہے کہ ہندوستان دا ہر گوشہ اہدی تھک نال رخ گیا۔
جیوں :

جوتے مارن مکیاں مار تھیاں نہ مارے گم
اپنے گم جائے پیر تھیاں دے گم

-4 زبان دی محاسن :

4

حضرت بابا فرید نے شکر، سوریں لکھن تعلیم دے پڑے تے کہ انسان
وہ تین خوبیوں ہو نیہاں تھوں ہرزئی تیں۔ آں اپنے اندر عاجزی
پیدا کرے۔ دو جی زبان مٹی ایتا وے تے تہی اپنی غلطی من لوے۔ بابا جی
اپنے اک شعر وچ ایہ تں ملال کئے پیار نال سمجھانے ہیں۔

ہ تون سو اکھراں کھوں تون جیہا دنیا الفت
ایہ قرے و لیں کرتان وں آوے گفت

-5 عزت نگیر دی عزت :

5

زرے تکر توں پاک ہزار بھری ہر گاہ وچ پسند پئی
نال و کھینا جائے ان۔ ایس درس توں بابا جی نے کسریں مٹھے ہزار

وہج کھایا اے۔

ۛ فریرا میں نون منج کر نئی کر کر لٹ
ہوے خزانے ابدی جو کھاوے سو لٹ

6- حرص تے لایج دی مزحت :

حفا شرتی برائیاں دی جڑ لو بھوتے لایج اے۔ دنیا دا لایج
ایسی طبع ہوگی کرن لئی ہر برائی کر کر دے اے۔ ایسے ہی بابائی نے ایسے
برائی تو بچن دا پیغام دتا اے آکھیا اے کہ اللہ والے لایج، حرص، ہر
تے نفسانیت توں عاری ہونے نیں۔

ۛ سارڈے ترے من و لہری حفا مانی ان
آپر بندہ دنی و ہج مٹیا سوئی بنو

7- منافقت دی مزحت :

دو ٹھاپن نہ جو من دین دینا اے تے نہ کافر۔ منافق
سب توں خطرناک ہوندا اے۔ منافقت انسان توں اونڈے سارے رشتے دور کر دیندی
اے۔ ایسے ہی بابا جی ایسے منافقت دی ننگیا کر دے نیں۔

ۛ سارڈے ترے من و
ۛ دلوں محبت جن سٹی سجیا
جن من ہر مٹو ہرے کاڑھے بچیا

8- دل آزادی دی نندیہ :

ہنک اچھے افلاق دا ایساں کوئی دی اوہ الفاظ استھال ایسے کر سزا
جیندے نال کسی دھنڈے دی دل آزادی ہووے۔ دل بنن دارک انمول حصہ اے۔
دل فدا دا گھوڑے ایسے لئی کسے دا دل بنن دکھاوے چاہی دا۔ بابا جی وی
اپو درس دیندے نے۔

ۛ سچناں من نانک کھاہن مول چھانلوا
ۛ توں پری دی سک بیاؤ نہ کھاٹے کنڈا

بابا فرید جی فرقا نڈے نے کہ کسی لوں وی برا نہیں آکھنا
 جابی دالے، کھاو میں مٹی کیوں نہ ہو دے۔ ایہو مٹی جیونڈیاں توں
 فوراگ تے دنیا تے ئی سہولتاں دیندی اے تے مرن توں بعد وی
 ایہی ای بندے توں اپنے سینے وچ قبہ دیندی اے۔ ایس نصیحت دا رنگ
 دیکھو۔

سے فرید خاں نہ خندے خاں توں جیڈنہ لو
 جیونڈیاں دیراں تے، مویاں اپر ہوئے

مکدی مغل :

حضرت بابا فرید گنج شکر نے اپنی شاعری دے وچ لوکاں توں
 اخلاقیات دے درس دتا اے ایہاں دے نزدیک اخلاقیات ہمیدہ انسانی حیاتی
 دی گئی اے۔ بقول بابا ڈاکٹر عزیزان سید: ”مکدی مغل ایہہ وے بیٹی بابا فرید
 ہیراں دا اخلاق توں سوزارن تے کردار توں بناون دی ہدایت دا
 عجیب طریقہ اے۔ او ہنیاں دا ایہہ طریقہ ہر مومن تے کافر دے دل توں
 موہ لینا اے۔“